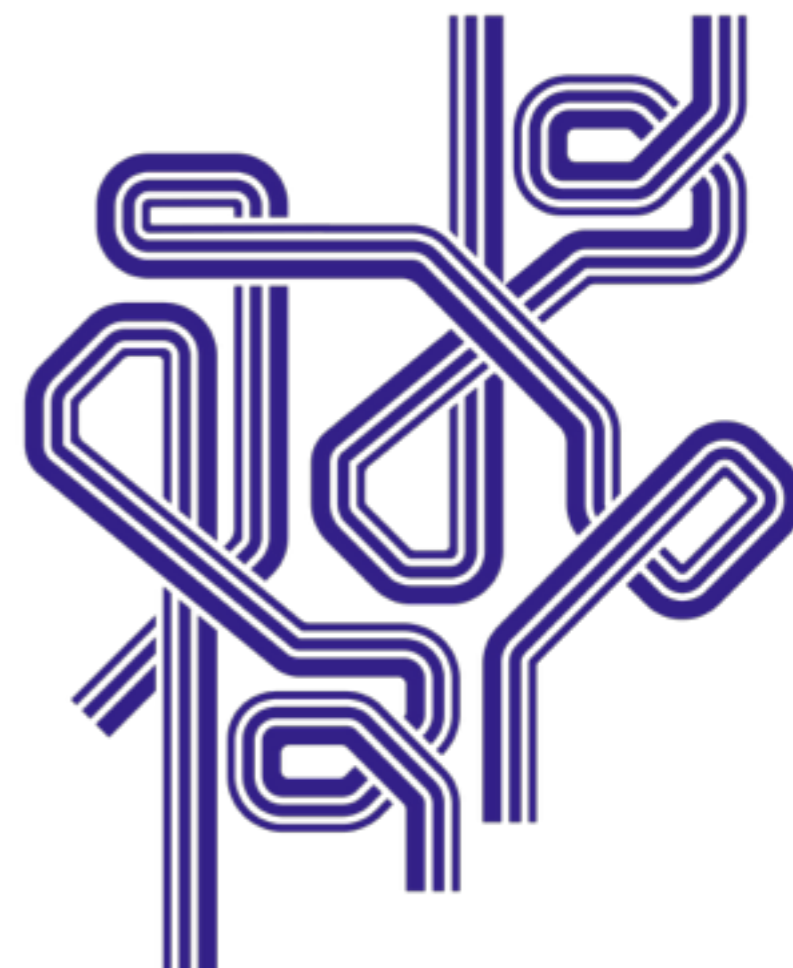

NVO perspektīva

Inese Vaivare

LAPAS

- Aptaujātas **52 NVO**, kas ir izteikušas vēlmi sniegt viedokļus par Covid-19, piedalījušās atbalsta un ierobežojošo pasākumu fokusa grupā, ieviesušas projektus Covid-19 seku mazināšanai.

Atbildes - **12 NVO**, tai skaitā, tīkli, pārstāvot veselības, sociālo, izglītības, lauku attīstības, sporta, kultūras, cilvēki ar invaliditāti, vardarbības mazināšana, pārvaldība, jaunieši un seniori. Visas Latvijas, Rīgas un specifisku reģionu ģeogrāfiskais pārklājums.

- LPA aptauja, kas notika notika laika posmā no 16. jūlija līdz 8. augustam un kurā viedokli sniedza kopumā **26** organizāciju un biedrību pārstāvji.

- **KOPDARBS**

Vakcinēšanās veicināšana

- **Atbalsts** - pasākumi tikai sertificētajiem; ekonomisko sviru atbalsts - maksas testi, tai skaitā, valsts un pašvaldību darbiniekiem; drošības protokolu ieviešana.
- **Valsts pārvaldes un politiķu atbildība** - nevakcinējušies deputāti, pašvaldību, valsts iestāžu, sociālie darbinieki parāda neloyalitāti pret valsti un mazina sabiedrības uzticēšanos.
- **Ģimenes ārsti un medicīnas personāls** - nestimulē vakcināciju, nav no speciālistiem atbilžu, vai vakcinēties specifisku slimību gadījumā.
- **Reģionos** vairāk jūtas piespiesti nevis aicināti/lūgti, un rodas pretreakcija. "Rīga zina labāk".
- **Vakcīnu nianses** - daudzi grib Johnson - vienreiz, diskrētāk. Trešā pote var mazināt vakcīnu optimismu - visu laiku jāvakcinējas.

Specifiski aspekti

- **Politizēšana** - politisko ambīciju īstenošana, krīzes izmantošana, sabiedrības šķelšana, sasteigti un haotiski lēmumi, piemēram, skolēnu masveida testēšana.

Vienādi noteikumi nevis, cik varēs "izplēst ministrs", vai konkurence starp "svarīgajām nozarēm"

- **Īpaša grupa** - cilvēki, kas nevar vakcinēties - mobings no darba devēja un sabiedrības, nav nodrošināta līdztiesība, tai skaitā, par veselības pieejamību.
- **Mazas vietas reģionos** - daudz nevakcinēto, izvairās ievērot drošības pasākumus "savējo" vidū. Bažas par senioriem un citām riska grupām, kas nav vakcinētas, bet ir zema ārstu pieejamība. Bail sabojāt attiecības.
- **Aukstais laiks** - šobrīd pasākumi notiek ārā. Bažas, ka sāksies šmukšanās, nedeklarēti ienākumi, mazā biznesa dusmošanās. Svarīgi saglabāt arī ārtelpu aktīvismu, piemēram, sportā
- **Sabiedrība nav homogēna** - turīgs, ar mašīnu, viedtālruni un datoru aprīkots indivīds nav norma

Sociālās un pilsoniskās sekas

- **Vientulība** - *“lai sēž mājās”, “viņu izvēle”*. Ētiskā problēma - īpaši, vientuļie, *“ja būs pienācis brīdis aiziet, tad tā tam būs būt”*. *“Neturas pie dzīves”*
- **Digitalizācija nav risinājums** - nav pieejas, nav intereses, pagurums
- **Zūd sociālās un pilsoniskās iesaistes apjoms un kvalitāte**
- **Neklātienē domapmaiņa tikai informācijas burbuļos**, diskusiju trūkums, uzskatu polarizācija
- Zūd *“mazais radošums”* - kultūras pasākumiem nesamērīgas prasības

Pakalpojumu pieejamības bažas

- Pieaug pieprasījums pēc **psiholoģiskā atbalsta pasākumiem**
- Nevar atļauties **maksas pakalpojumus**, jo kritās ienākumi
- **Sagaida saasinājumu** cilvēkiem ar nepietiekošām pašaprūpes iespējām, īpaši, kas dzīvo mājās
- **Veselības pakalpojumu pieejamība** - visiem nodrošināt ambulatoro un akūto palīdzību, attālinātās vizītes nav dēļ birokrātijas
- Satrauc **liels gaidīšanas laiks** akūtām slimībām, rehabilitācijas pieejamība - atkritiens sasniegtajā, īpaši, bērniem ar invaliditāti
- **Speciālās izglītības nepieejamība** - nevar attālināti mācīties, nepieciešama klātienē vai papildus asistents/auklīte
- **Pieejami punkti** - analīžu nodošanas vagoniņi nav pieejami cilvēkiem ar kustību traucējumiem

NVO sektora aspekti

- **Nekvalificēšanās atbalsta mehānismiem** vai to nepieejamība dēļ augstām izmaksām un birokrātijas
- **Zema viedokļu pārstāvība** dažādām riska grupām
- **Nepieciešamība pēc pastāvīgas komunikācijas**, lai reaģētu uz izmaiņām mērķa grupā un ar NVO starpniecību risinātu *“Maz tiek realizēts dzīvē no rekomendētā, nespēlējam demokrātiju”*
- **Strukturēta viedokļu vākšana un uzdevumu uzdošana** VK un PKC. *“Dusmīgi noraida visu, kas nav budžeta līnija vai likumdošana”*
- **Konkrēta rīcības plāna apspriešana**
- **Atbalsta turpināšana**, objektīvi izvērtējot neieviešanu, piemēram, bērnu izglītības nometnes
- **Izaicinājumi pamatdarbībai** - nevar nosegt komunālos maksājumus un darbinieku izdegšana
- **Nepieciešamas sabiedrības iesaistīšanas un saliedēšanas aktivitātes.**

Komunikācija

- **Pieejama, savlaicīga, saprotama, pamatota informācija**
- **Zīmju valodas tulks** valdības paziņojumiem
- **Mainīt uzsvarus** no biedēšanas, šķirošanas, aizliegšanas un ierobežošanas uz pielāgošanos un pozitīvā veicināšanu
- Izmantot **pašvaldību komunikācijas kanālus** - bērnudārzus, skolas, bibliotēkas
- **TV raidījumi** un "atmaskošana" *Aizliegtais paņēmiens*

NVO iespējas:

- Parastu cilvēku pieredze
- Individuālās sarunas, pasākumi
- Sarežģīti sekmēt vakcinēšanos, jo nevar zināt, kas ir vakcinējies

